

Wettelijke en juridische aspecten

8 oktober 2013
Krista.dekoning@gidpbw.be

1

Europese regelgeving (p.7)

- ▶ Richtlijnen:
 - economische
 - sociale
- ▶ Omzetten in Belgisch recht
bv. CE markering, PBM's

▶ 2

Belgische regelgeving

BELGIE
DE FEDERALE STAAT

DE GEMEENSCHAPPEN
DE VLAAMSE
GEMEENSCHAP

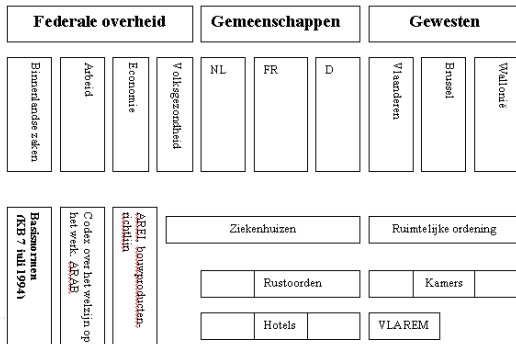
DE GEWESTEN

DE VLAAMSE
GEWEST

▶ 3

Verdeling van de bevoegdheden

4

Hierarchie en enkele wetten

- ▶ Internationale verdragen (bv. Kyoto)
- ▶ Europese regelgeving (bv. CE markering, bouwproductenrichtlijn)
- ▶ Belgische regelgeving:
 - ▶ Koninklijke Besluiten
 - ▶ ARAB (1952)
 - ▶ AREI (1981)
 - ▶ Wet Welzijn – Codex (1996)
 - ▶ Normen (bv. NBN S21-204 van 1982)
 - ▶ CAO's
 - ▶ FAVV (2002)
- ▶ Vlaamse regelgeving
 - ▶ Ministeriele Besluiten (bv. bouwcodex 1986)
 - ▶ VLAREM (I: 1991 & II: 1995)
 - ▶ Onderwijsinspectie (1991)
- ▶ Provincie
- ▶ Stad- of gemeentewet (bv. brandweervoorschriften, gemeentewet)
- ▶ Schoolreglement

5

Verschil tussen normen en wettelijke regels

Normen ≠ reglementering

Normen zijn minimale technische richtlijnen die "stand der techniek" weergeven. De normen zijn doorgaans niet verplicht.

Oorspronkelijk stelde zowat ieder land zijn eigen normen. (NBN – België, DIN – Duitsland, ...)

Europa werkt aan eengemaakte (geharmoniseerde) normen: EN.

Bv. in het kader van de veiligheid van speelterreinen zijn er meerdere relevante

Europese normen:
EN 1176: speeltoestellen

De bestaande normen worden overigens regelmatig aangepast.

Link wetgeving: www.welzijn-op-school.be

6

Coprant vzw

De rol van de preventieadviseur op school

7

Welzijn op het werk 04.08.'96

(BS 18.09.'96)

- ▶ Arbeidsveiligheid
- ▶ Bescherming van de gezondheid
- ▶ Psychosociale belasting veroorzaakt door het werk
- ▶ Ergonomie
- ▶ Arbeidshygiëne
- ▶ Verfraaiing van de werkplaatsen
- ▶ Maatregelen van de onderneming inzake leefmilieu

▶ 8

Hoe aan preventie doen?

- ▶ Primaire preventie
- ↓
- Secundaire preventie
- ↓
- Tertiaire preventie
- ▶ PreBes richtlijn
- ▶ CPBW Overlegplatform

▶ 9

Taken van de preventieadviseur:

- ▶ Risico's opsporen en verzamelen voor Dynamisch RisicoBeheerSysteem

- ▶ Globaal Actieplan (5 jarenplan)

- ▶ Jaaractieplan:
 - ▶ Organiseren evacuatieoefeningen
 - ▶ Overlegplatform
 - ▶ Risicoanalyse lokalen
 - ▶

(uitbreiding dag 2 NM)

▶ 10

Taak van elke werknemer:

- ▶ Moet actief meewerken aan veiligheid en gezondheid

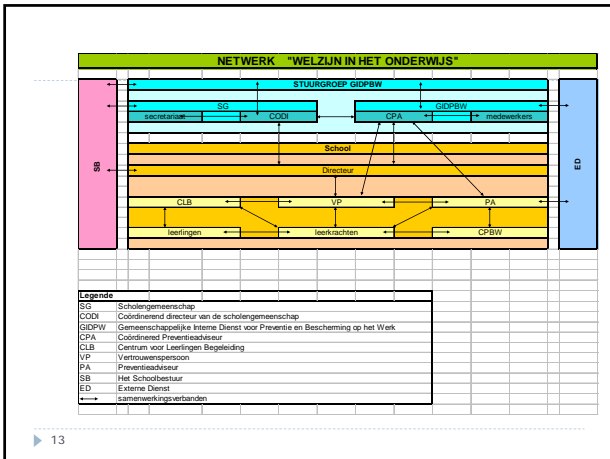
- ▶ Moet, overeenkomstig zijn opleiding en instructies van werkgever:

- ▶ Zorg dragen voor de eigen veiligheid en gezondheid en die van de andere betrokken personen
- ▶ Juist gebruikmaken van arbeidsmiddelen

▶ 11

- ▶ Veiligheidsvoorzieningen juist gebruiken en niet uitschakelen
- ▶ Bijstand verlenen aan werkgever en preventiedienst
- ▶ Zichzelf informeren
- ▶ ...

▶ 12

Bescherming van de PA

- ▶ **Wet van 20/12/2002 BS 20/01/2003**
 - ▶ Juridische bescherming
 - ▶ Bij ontslag moet een welbepaalde procedure gevolgd worden

14

Strafrechtelijke verantwoordelijkheid en burgerlijke aansprakelijkheid

Wie? Waar? Hoe?

15

Deel 1:

Burgerlijke aansprakelijkheid

- ▶ Gaat over centen! Wie betaalt?
- ▶ Wie door zijn fout aan een ander schade berokkent, dient deze schade te vergoeden
- ▶ Aantonen van de fout + causaal verband met de schade
- ▶ Arbeidsongevallenwet bepaalt de regels bij een arbeidsongeval (dag 4VM)
- ▶ Burgerlijke vordering

▶ 16

Wanneer burgerlijk aansprakelijk?

- ▶ Voor eigen gedrag
- ▶ Voor andermans daad
- ▶ Voor arbeidsongevallen

▶ 17

Wat is een fout?

- ▶ Elke overtreding van een wettelijke of een reglementaire bepaling
- ▶ Elke overtreding van de algemene zorgvuldigheidsnorm
- ▶ Ieder is aansprakelijk niet alleen voor de schade die hij door zijn daad heeft veroorzaakt, maar ook door zijn nalatigheid of zijn onvoorzichtigheid (Burgerlijk Wetboek, art. 1383)

▶ 18

Wat is causaal verband tussen fout en schade?

- ▶ Zonder de fout zou de schade niet, of niet op dezelfde manier, ontstaan zijn

▶ 19

Deel 2:
strafrechtelijke
verantwoordelijkheid/aansprakelijkheid

- ▶ schuld en boete
- ▶ Gaat over het algemeen belang en verwijst naar de aansprakelijkheid die men heeft wanneer men wettelijke regels overtreedt
- ▶ Slechts één vereiste: een overtreding/inbreuk

PA heeft geen beslissingsbevoegdheid, is geen aangestelde dus kan geen dader zijn! Voorwaarde: 100% PA dus enkel advies geven.

▶ 20

▶ Sociaal Strafwetboek = verzameling van alle inbreuken op het Sociaal Strafrecht

▶ Van kracht sinds 1 juli 2011

▶ Alle sancties zijn ondergebracht in 4 niveaus

- ▶ Geldbedrag steeds x 6 (opdecimen)
- ▶ Geldbedrag soms x aantal werknemers (max. 100) voor bepaalde overtredingen

▶ 21

Sancties Sociaal Strafwetboek

Sanctie	Administratieve geldboete	Strafrechtelijke geldboete	Gevangenis- straf
Niveau 1	Van € 10 tot € 100	—	—
Niveau 2	Van € 25 tot € 250	Van € 50 tot € 500	—
Niveau 3	Van € 50 tot € 500	Van € 100 tot € 1 000	—
Niveau 4	Van € 300 tot € 3 000	Van € 600 tot € 6 000	en/of Van 6 mnd tot 3 jaar

▶ 22

Voorbeelden van inbreuken

Inbreuk	Niv
Namen van de leden van het CPBW niet in het arbeidsreglement opnemen	1
Klachten van werknemers inzake geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag negeren	1
CPBW geen informatie geven of niet raadplegen	2
Geen rechtsgeldig arbeidsreglement opmaken	2
In het arbeidsreglement niets opnemen in verband met hulpverleners, verbandkist ...	2
Geen risicoanalyse inzake psychosociale belasting laten opmaken	2
Geen PAPsy aanstellen	2

▶ 23

Vervolg inbreuken

Inbreuk	Niv
Inbreuk op sommige bepalingen van wet welzijn of codex	3
Inbreuk inzake gevaarlijke stoffen/preparaten	3
Geen arbeidsongevallenverzekering aangaan	3
Geen CPBW oprichten	3 (*)
Dader van geweld, pesterijen, ongewenst seksueel gedrag	4
Geen einde maken aan feiten van geweld e.d.	4
Inbreuk op sommige bepalingen van wet welzijn of codex <i>met arbeidsongeval tot gevolg</i>	4
Inbreuk inzake gevaarlijke stoffen/preparaten <i>met arbeidsongeval of gezondheidsschade tot gevolg</i>	4

▶ 24

Wie is strafbaar?

- ▶ De werkgever → het schoolbestuur
- ▶ De hiërarchische lijn

Wie is niet strafbaar?

- ▶ De werknemers en de preventieadviseur voor inbreuken op de Wet Welzijn, de Codex of het ARAB

▶ 25

Hoe verloopt de rechtsgang?

- ▶ Arbeidsinspectie stelt Pro Justitia op
- ▶ Arbeidsauditoraat beslist over strafvervolgning
- ▶ Verjaringstermijn: 5 jaar

▶ 26

Vervolg rechtsgang

- ▶ Doorgaans wordt strafvervolgning ingesteld bij:
 - ▶ Een ongeval met blijvend letsel
 - ▶ Een dodelijk ongeval
- ▶ Procedure kan leiden tot een strafrechtelijke geldboete en/of een gevangenisstraf
- ▶ Schoolbestuur is burgerlijk aansprakelijk voor de betaling van de strafrechtelijke geldboeten waartoe zijn aangestelden zijn veroordeeld

▶ 27

Vervolg rechtsgang

- ▶ **Indien GEEN strafvervolg ingesteld wordt**
 - ▶ Kan de FOD WASO een administratieve procedure instellen
 - ▶ Is verweer van het schoolbestuur mogelijk
 - ▶ Kan een administratieve geldboete worden opgelegd
- ▶ **Een administratieve geldboete**
 - ▶ Kan enkel opgelegd worden aan het schoolbestuur ook als een aangestelde de inbreuk beging

▶ 28

Samenvatting

Burgerlijke aansprakelijkheid	Strafrechtelijke aansprakelijkheid
Is gericht op vergoeden van schade van slachtoffer	Is gericht op bestraffen van overtreder
Schade, fout en causaal verband vereist	Uitsluitend fout vereist
Fout = <ul style="list-style-type: none">• overtreding van wet of reglement• overtreding van zorgvuldigheidsnorm• nalatigheid of onvoorzichtigheid	Fout = <ul style="list-style-type: none">• overtreding van strafrecht
Aansprakelijkheid <ul style="list-style-type: none">• kan gelden voor andermans fout• is verzekeraar	Aansprakelijkheid <ul style="list-style-type: none">• geldt uitsluitend voor eigen fout• is NIET verzekeraar

▶ 29

websites

- ▶ **Just.fgov.be**
 - ▶ Belgische Staatsblad
 - ▶ Geconsolideerde wetgeving ook Vlaamse
- ▶ **Meta.be**
 - ▶ ARAB + toelichting
- ▶ **Vlaanderen.be**
 - ▶ Vlaamse Codex
- ▶ **Emis.vito.be**
 - ▶ Vlarem, Vlarea, Vlarebo, ...

▶ 30

OPDRACHTEN

Zoek op in uw "bijbel": Reglementering van het welzijn op het werk

Geef het deel (wet, codex of ARAB)

Geef het artikel en de pagina

▶ 31

Opdrachten

1. Welk pictogram duidt de nooduitgang aan? ▶
2. Waar vind je terug dat de werkgever verplicht is een interne dienst op te richten? ▶
3. Wat zijn de opdrachten van de interne dienst? ▶
4. Hoeveel lux moet er voorzien zijn voor allerhande kantoorwerk? ▶
5. Waar vind je terug om de hoeveel tijd dat je de laagspanning moet herkeuren? ▶

▶ 32

Einde

▶ <http://www.napofilm.net/nl/napos-films>

BEDANKT VOOR JULLIE AANDACHT

▶ 33
